

CHAMA CHA USHIRIKA WA AKIBA NA MIKOPO NGOME

NGOMESACCOS LTD

DSR 991

SERA YA UFUATILIAJI MADENI MABAYA.

TOLEO LA 1: 2020

CHAMA CHA USHIRIKA WA AKIBA NA MIKOPO NGOME

NGOMESACCOS LTD

DSR 991

SERA YA UFUATILIAJI MADENI MABAYA.

TOLEO LA 1: 2020

YALIYOMO	
HISTORIA YA CHAMA.....	3
UTANGULIZI.....	3
MADHUMUNI YA SERA.....	3
MADENI MABAYA.....	4
UKUSANYAJI WA MADENI.....	5
MKATABA WA MKUSANYA MADENI.....	6
UFUTAJI WA MKOPO.....	7
HITIMISHO.....	9

1. HISTORIA YA CHAMA

NGOMESACCOS LTD yenye nambari ya usajiri DSR 991 ilisajiliwa tarehe 30 April 2007, chini ya sheria ya Ushirika No. 20 ya mwaka 2003 na kanuni zake za mwaka 2004, kama inavyorejewa na sheria ya sasa ya Ushirika No. 6 ya mwaka 2013 na kanuni zake. Wanachama wa NgomeSACCOS Ltd wanatokana na fungamanisho (common Bond) laMaafisa ,Maaskari , Wastaafu pamoja na Watumishi wa Umma wa Wizara ya Ulinzi na Jeshi la Kujenga Taifa na wale waliohamia wizara nyingine wakiwa wanachama Hai wa Ngome SACCOS .

2 UTANGULIZI

Bodi ya Ngome SACCOS katika utoaji wa mikopo iliona kuna haja ya kuweka sera ya kufuatilia madeni .

3 MADHUMUNI YA UFUATILIAJI WA MADENI

- i. Madhumuni makubwa ya ufuatiliaji wa madeni ni kupunguza uwezekano wa kuwepo madeni mabaya katika chama.
- ii. Madhumuni ya sera hii ni kurejesha nidhamu ya urejeshwaji wa mikopo kwa wakati'
- iii. Madhumuni ya sera ni kufafanua namna ya kumpata mkusanya madeni pamoja na namna ya kuuza dhamana za mkopo.

4. MADENI MABAYA

- a. Madeni mabaya ni yale yatakayo kuwa yameshindwa kurejeshwa katika kipindi kinachozidi siku 30 kama ilivyo fafanuliwa katika kanuni ya 40 (1)(2) ya kanuni za huduma ndogo za fedha (SACCOS) za mwaka 2019
- b. Madeni mabaya yatafutwa katika mahesabu ya chama yatakapo kuwa yamefikia zaidi ya miezi kumi na mbili (siku 365) kwa kuzingatia Kanuni ya 43 ya kanuni za SACCOS za mwaka 2019.
- c. Chama kitaendelea kufuatilia madeni hayo na yakilipwa yataingizwa kama mapato mengineyo kwa kuzingatia taratibu za kahasibu.

5. Matengo ya madeni mabaya

Chama kitafanya matengo ya mikopo mibaya kwa kuzingatia kanuni Na. 40 (3) ya kanuni za huduma ndogo za fedha za mwaka 2019.

NGOME SACCOS itatenga kiasi toshelevu cha fedha kutoka katika faida yake ya mwaka kwa ajili ya kufidia mikopo mibaya iliyocheleweshwa na wanachama kwa kuzingatia kanuni Na. 40(3) ya kanuni za huduma ndogo za Fedha (SACCOS) za mwaka 2019 ,ili kufidia kiasi cha mikopo hiyo mibaya kama inavyoainishwa katika jedwali Na.1

Jedwali Na.1 Matengo ya Mikopo Mibaya.

Na.	Makundi ya Uchelewaji	Hali ya Uchelewaji	Kiasi cha matengo(% ya bakaa kwa mkopo uliochelewa)
1.	Mikopo iliyopo kwenye angalizo	Siku 31-90	10%
2.	Mikopo iliyo chini ya Kiwango	Siku 91-180	30%
3.	Mikopo yenye mashaka	Siku 181-365	50%
4.	Mikopo mibaya / Hasara	Zaidi ya siku 365	100%

Kiasi cha tango litakalotengwa kwa ajili ya kufidia mikopo mibaya iliyocheleweshwa kitawekwa kwenye akaunti maalum ya mikopo mibaya.

6 Kusimamisha mikopo kwa muda

- a. Chama kinaweza kusimamisha utoaji wa mikopo kulingana na mwenendo wa ulipaji wa mikopo hiyo.
- b. Ikiwa Mikopo mingi ambayo ipo mikononi mwa wanachama na haijakusanywa na hivyo kuhatarisha hali ya ukwasi katika chama "liquidity crisis".
- c. Endapo Mrajis wa Vyama vya Ushirika atafanya ukaguzi na kubaini na kujiridhisha kuwa hali halisi ya kifedha ni mbaya.

7 ukusanyaji wa madeni

Mikopo yote itakayotolewa na chama kwa wanachama wake itapaswa kulipwa chamani kwa utaratibu uliopangwa na ikiwa utaratibu uliowekwa

hautafuatwa na wakopaji, chama kitakuwa na jukumu la kufuatilia na kuhakikisha madeni yote yanakusanywa.

8 Mambo yakuzingatia kabla ya kuanza ukusanyaji wa madeni

Chama kitaendelea kuhakikisha madeni yote yanakusanywa kwa kuzingatia utaratibu uliowekwa kati ya mkopaji na mkopeshaji na mambo yafuatao ya kibainika ufuatiliaji wa karibu utahitajika, aidha miongoni mwa mambo hayo ni pamoja na;

- a. Malipo ya marejesho ya mwanachama yakiwa pungufu ya malipo yaliyotakiwa kulipwa kwa mujibu wa masharti ya mkataba uliosainiwa na mwanachama kipindi anachukua mkopo.
- b. Endapo malipo ya marejesho ya mwanachama hayatafanyika ndani ya kipindi cha siku thelathini (30) tangu marejesho hayo kutakiw akufanyika bila kujali kuwa mkopo uliocheleweshwa ni riba au riba na mkopo msingi.
- c. Iwapo Jedwali la marejesho ya Mkopo halite zingatiwa katika marejesho ya mikopo ya mwanachama.

9 Mkataba wa mkusanya madeni

Chama kinaweza kuingia mkataba na mkusanya madeni endapo itaonekana mkopaji amechelewesha marejesho na jitihada za chama kufanya ufuatiliaji zimeshindwa kuzaa matunda na hatimaye kuona umuhimu wa kuweka mkusanya madeni. Aidha chama kitapaswa kuzingatia mambo yafuatayo kabla ya kuingia mkataba na mkusanya madeni:-

- a. Kuhakikisha mkusanya madeni ana kibali maalum cha kufanya kazi hiyo kutoka mamlaka halali za serikali (TCDC)
- b. Kujiridhisha mahali na sehemu mtoa huduma anayofanyia kazi zake
- c. Kuangalia historia ya mtoa huduma
- d. Kuhakikisha mtoa huduma analinda haki za mwanachama wakati wa kukusanya madeni

- e. Kuhakikisha mkusanya madeni anakusanya deni kwa kuzingatia mkataba na makubaliano yaliyopo kwenye fomu ya mkopo na mkataba wa mkopo
- f. Kuhakikisha mkusanya madeni anatambua vema mali za mkopaji zilizotumika kudhamini mkopo
- g. Kufanya tathmini na kujiridhisha na Kuhakikisha mkusanya madeni anauwezo na vifaa vitakavyo msaidia kufanya kazi hiyo pasipo kuingiza chama gharama.
- h. Mkataba uainishe haki na wajibu wa pande zote na upite kwa mwanasheria kwa ajili ya kulinda haki za pande zote.
- i. Mkataba wa mkusanya madeni na chama utapitishwa kwa Mrajis ili aone kama mkataba husika haujaegemea upande mmoja.
- j. Kuhakikisha taratibu zote zitakazochukuliwa na Mkusanya madeni, zinalinda haki ya mwanachama na chama kwa ujumla.

10 UFUTAJI WA MIKOPO NA UUZAJI WA DHAMANA

a. Hatua za ufutaji wa mikopo

NGOME SACCOS itafuta mikopo yake kutoka katika mizania yake endapo:

- i. Mkopo utacheleishwa kurejeshwa kwa zaidi ya siku 365;
- ii. Chama kitapoteza haki zake za kimkataba zinazohusiana na mkopo husika;
- iii. Chama kimekosa haki kisheria katika dai la mkopo husika
- iv. Mkopo utakapoonekana hauwezi kukusanywa;
- v. Hakuna uwezekano wa chama kukusanya mkopo kutokana na hukumu ya mahakama.
- vi. Dhama na zote zilizodhamini mkopo, zimetathiminiwa nakuuzwa, na mapato yanayotokana na mauzo yameshindwa kufuta mkopo unaodaiwa

- vii. Chama hakina uwezo wa kukusanya mkopo au hakuna dhamana au jitihada za kukusanya deni zimeshindikana.
- viii. Ikiwa chama kina tengo la mikopo mibaya linalotosha kufuta mkopo

N.B:

Iwapo mkopo wa mwanachama utafutwa kwenye vitabu vya chama na kama mwanachama huyo atakuwa hajatangazwa kufilisika, mkopo huo utapaswa kufuatiliwa na kukusanywa kama mikopo mingine.

b. Taratibu za chama kuuza dhamana za mwanachama

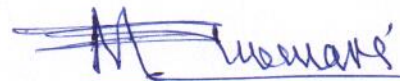
Ili kufidia mikopo mibaya chama kinaweza kuuza dhamana za mwanachama. Aidha, kabla chama hakijauza dhamana za mwanachama kitapaswa kuzingatia mambo yafuatayo;

- i. Akiba, amana na hisa za hiyari za mwanachama zimechukuliwa katika akaunti ya mwanchama lakini hazijatosheleza kulipa deni husika la mwanchama.
- ii. Wadhamini wamepatiwa taarifa na kushindwa kutoa ushirikiano wa kutosha kuhakikisha deni la mkopaji limelipwa.
- iii. Ikiwa mwanachama ana dhamana zaidi ya moja dhamana itakayouzwa ni ile tu inayoweza kukidhi deni husika na dhamana zilizobaki zinaweza kurudishwa baada ya kujiridhisha deni husika limelipwa kikamilifu.
- iv. Chama kitalazimika kurudisha kiasi cha fedha kilichobakia mara baada ya dhamana kuuzwa na kufuta mkopo.
- v. Chama kinaweza kuuza dhamana za mdhamini baada ya akiba, hisa na dhamana za mkopaji mwenyewe kushindwa kulipia mkopo.

11 HITIMISHO.

Sera hii imeandaliwa na Bodi ya Ngome SACCOS na Kamati ya Usimamizi iliyokasimiwa madaraka kwa niaba ya wanachama kwa barua yenye kumbukumbu Na. MA.82/309/20/14 ya tarehe 05 AGOSTI, 2020 na itanza kutumika baada ya kuidhinishwa na Mrajis.

 Mwenyekiti

 Katibu

